nieuws

Dreigende kunstmestcrisis zet EU aan tot verdubbeling landbouwcrisisfonds

nieuws

De Europese Commissie stelt voor om de landbouwcrisisreserve te verhogen van 200 miljoen euro naar 500 miljoen euro. De extra financiële steun komt er als antwoord op de fors stijgende kunstmestprijzen. Landbouworganisatie Boerenbond vindt het goed dat er extra budget vrijgemaakt zou worden, maar herhaalt het spijtig te vinden dat Europa “de deur blijft dichthouden om meer dierlijke mest te kunnen inzetten in plaats van dure kunstmest”.

10 JUNI 2026

Jozefien Verstraete

Lees meer over:
europa
mest

Vorige maand had de Europese Commissie bij de voorstelling van haar Actieplan voor Meststoffen al laten weten de landbouwsector financieel te willen ondersteunen bij de stijgende kunstmestprijzen. Nu heeft de Poolse Eurocommissaris voor Begroting Pjotr Serafin een concreet voorstel op tafel gelegd. Hij wil de lidstaten en het Europees Parlement vragen om 300 miljoen euro extra uit de Europese begroting vrij te maken om het landbouwcrisisreservefonds aan te dikken tot 500 miljoen euro. De extra 300 miljoen euro zal daarbij niet exclusief naar kunstmeststeun gaan, maar opgaan in de algemene landbouwcrisisreserve. Lidstaten kunnen bij allerlei uiteenlopende noodsituaties aankloppen bij dit fonds om landbouwcrisissen op nationaal of regionaal niveau op te vangen. Het budget is steevast bedoeld voor “zij die het zwaarst getroffen zijn”.
Welke sectoren en lidstaten dit zullen zijn in het licht van de kunstmestprijzen, moet de politiek nog uitklaren. Ook is nog niet geweten hoe de steun aan de landbouwers verdeeld zal worden. Dit kan bijvoorbeeld gekoppeld worden aan de omvang van het bedrijf of aan de productie. De Franse minister van Landbouw Annie Genevard liet in de krant Le Monde alvast weten dat ze ervoor zal pleiten dat Frankrijk 20 procent van de Europese middelen ontvangt.

Ruim onvoldoende voor alle Europese landbouwers

De Europese landbouwkoepel Copa-Cogeca ziet in de aankondiging een “eerste positieve stap van de Commissie in een crisis die mogelijk nog geruime tijd zal aanhouden”. “Toch moet deze aankondiging ook in perspectief worden geplaatst. Wanneer de verdeling van het bedrag gebeurt over de miljoenen Europese landbouwers die met hogere kunstmestkosten geconfronteerd worden, zal de steun ruim onvoldoende zijn om de extra kosten op korte en middellange termijn te compenseren”, klinkt het.

Lidstaten mogen van de EU ook bijkomende nationale steun toekennen aan hun landbouwers, Frankrijk en Spanje maakten daar al gebruik van. Die versoepeling van de staatsteunregels ligt echter gevoelig bij regeringen met minder budgettaire ruimte, zoals bij de Vlaamse regering. Die liet eerder al weten vooralsnog geen extra middelen uit de begroting vrij te maken voor dergelijke steun.

Dierlijke mest onbenut

Copa-Cogeca roept de Commissie op om niet alleen op financieel vlak snel beslissingen te maken, maar ook op regelgevend vlak. Een pleidooi dat bij de Vlaams landbouworganisatie Boerenbond luid klinkt. “Het is onbegrijpelijk dat Europa de deur blijft dichthouden om meer dierlijke mest te kunnen inzetten in plaats van dure kunstmest”, aldus Boerenbond. “Europese regelgeving verplicht landbouwers nog te vaak om te grijpen naar kostelijke en klimaatonvriendelijke kunstmest, terwijl op onze eigen bedrijven een waardevolle grondstof beschikbaar is. Dit is geen pleidooi voor méér bemesting, maar wel voor een slimmere inzet van wat we vandaag al produceren. Dierlijke mest wordt nog te weinig benut. Niet omdat ze tekortschiet, maar omdat het beleid het potentieel niet volwaardig erkent als volwaardig alternatief voor kunstmest.”
Daarnaast blijft de landbouworganisatie samen met Copa-Cogeca de opschorting van de koolstoftaks (CBAM) voor kunstmest vragen, wat tot nu geen deel uitmaakt van het Europese plan.

Wat is er aan de hand met de kunstmeststofprijzen?

De prijzen voor stikstofhoudende meststoffen zijn sterk gestegen omdat de gasprijzen, cruciaal voor de productie van meststoffen, de hoogte zijn ingeschoten door de oorlog in het Midden-Oosten. Daarbij komt dat ongeveer 30 procent van 's werelds kunstmest door de Straat van Hormuz gaat, die sinds de start van de oorlog in Iran is geblokkeerd.
Europa is minder afhankelijk van directe kunstmestleveringen uit de regio dan Azië of Afrika. Toch voelen ook Europese landbouwers de gevolgen. Omdat een groot deel van de grondstoffen voor de Europese kunstmestproductie uit de regio komt en de spanningen in het Midden-Oosten de wereldwijde kunstmestprijzen opdrijven.
Voor dit teeltseizoen is de impact beperkt omdat er nog voorraden aan kunstmest waren. Maar de bevoorrading voor 2027 lijkt een ander verhaal te zijn. Signalen van leden uit heel Europa schetsen volgens Copa-Cogeca een verontrustend beeld. “Landbouwers overwegen steeds vaker hun teeltrotatie aan te passen, minder kunstmest te gebruiken of bepaalde percelen zelfs braak te laten liggen”, klinkt het. “Dat zal onvermijdelijk gevolgen hebben voor de landbouwproductie en uiteindelijk ook voor de voedselzekerheid in Europa. Op zijn minst dreigt het volgens de organisatie de voedselprijzen voor consumenten verder op te drijven.”

Bijzondere bijeenkomst onder G7-landbouwministers

De dreigende kunstmestcrisis laat geen enkele landbouwminister beroerd. Zeker niet die van de G7-leden, de zeven grootste industrielanden uit de wereld. Vorig week ontving Frankrijk de zes andere ministers voor een bijzondere bijeenkomst over de kunstmeststoffen. Het doel was om gezamenlijke acties af te bakenen die als input zullen dienen voor de G7-top die binnen enkele dagen plaatsvindt in Frankrijk. Concrete voorstellen of beslissingen zijn voorlopig niet bekendgemaakt.
Achterna werd in de Franse pers wel meegedeeld dat "alle leden het erover eens waren dat gezamenlijke actie nodig is om de bevoorrading van meststoffen en andere cruciale landbouwinputs veilig te stellen, de afhankelijkheid van fossiele meststoffen te verminderen en de samenwerking rond innovatie en kennisuitwisseling over een efficiënter gebruik van meststoffen te versterken".

Uitgelicht
Verdient dierlijke mest een beter imago?
nieuws
De link tussen dierlijke mest en betere waterkwaliteit zal voor velen weinig overtuigend klinken, omdat het uitrijden ervan op akkers mee bijdraagt aan nitraatvervuiling in wa...
27 APRIL 2026
Lees meer

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada